

Ольжинка

Микола Парминський

"Ольжинка"

"Ти не створиш..."

Сонце повільно ховався за горизонт — до Карпат завітав вечір... Все готувалося до ночі, тиша отримувала карт-бланш, життя поступово позбавлялося буденної метушні, за невеличким винятком... З майстерні, що знаходилась в глибині скелі, доносилося цокання молотка по каменю... То майстер працював. Його труд не мав перерви... І тільки галас вітру інколи відвертав його увагу, зазвичай ненадовго...

— "Працювати!" — часто нагадував та інколи боязливо озирався. Якби хто-небудь зупинив майстра, то йому — майстрові — це б вельми не сподобалося...

— Мовчання..! ... задля думки великої..! — подібно мислив він. — Заради світла пройти темрявою, не повернутися... й мовчати, так..., не звертати, не зважаючи нінащо..., до мети..., через терні — до зірок, — додавав у думках, і продовжував творити... — Ще один сміливий штрих, отак..., ще один штришок, перфектно..., сама захопленість захопилася, аби побачила...

Все б добре, але невгамовно крутилася карусель часу... Одначе впертий майстер продовжував тяжко працювати — не зволікав, бо жив вічно. Він напружено трудився декілька століть, був самотнім. Втім того самого вечора майстрова самотність була перервана тихим гадючим шипінням-голосом жіночого тону:

— Майстре...?! Майстре...?!

Майстер припинив був роботу, щоб прислухатися, однак швидко повернувся до неї, тому що добре пам'ятав на обіцянку, яку дав собі...

— Майстре...?! — почулось знову.

— Що тобі треба, Ольжино...?

— Сам знаєш... — казав йому голос, що тепер, здавалося, належав прекрасній панночці.

— Себе не віддам...

— Пожалій мене, зроби щасливою, не глузуй...

— Ні... Ти не варта ані йоти мене, запам'ятай це, — мовив майстер; хитро усміхнувся, продовжуючи роботу...

— Поглянь на мене... — лагідно просила відьма, — ще не знайшлося того, хто б мав силу протистояти моїй красі...

Митець знову усміхнувся, чому — невідомо...

— Поглянь..! — наказала відьма...

— Та чого я не бачив... — відповів майстер, проте тишком-нишком таки поглянув на ту дивнувату панночку — відьмина зовнішність була дуже привабливою, однак не майстрові...

— Геть з очей моїх... — спокійно мовив він спокусниці...

Між ними двома неначе з'явилася стіна, дух порозуміння обминув того вечора печеру, і тому настав час образи та ревнощів...

— Ти сильно жалкуватимеш! — гнівно крикнула навіжена відьма й влаштувала таку вітряку, що порозкидала всі інструменти по темних кутах — даремно... Нескорений майстер стояв собі спокійнісінько; браво! — жодна косинка не ворухнулася... Його стійкість налякала відьму Ольжину, вона вже хотіла тікати, в останнє спробувала зазирнути до майстрових очей — невдало... Та скоро вилетіла крізь джмелину дірку в кам'яній завалі, яка прикривала вхід до печери — вилетіла, оглянувшись, утерла сльозу, захотіла забити старі емоції новими. — Догори! — вирішила відьма...

Тільки-но досягла громових хмар, як блискавка вдарила самотнє дерево на полонині, разюче пролунав грім, почалася буря; гілочки з гірських стежок було хаотично розкидано по травах, дерева від шквалу повітря нахилилися — вітряна стихія ніби погладила поверхню гір своєю невидимою рукою...

...То й що...

У майстерні панували цілковиті затишок та спокій, та вогник із каганця мирно грався тінями на стінах і дещо псував мирний антураж...

***

На світанку, коли сонце ще не палило, а ніжно цілувало теплом землю, прокинулася Говерла — королівна Карпат. Роса приємною охолодою бадьорила гору, була чудова погода... Говерла раділа сходу сонця — того ранку майстер ішов на зустріч із нею. Вона помітила майстра, коли той наблизився до її підніжжя. Запитала його:

— Чом прийшов, майстре?

— Прийшов просити..., щоб указала ти шлях до вічності...

— Чи віриш ти у те, що ти є гідний моєї великої милості? — знову запитала Говерла...

— Так...

— Чи не помиляєшся ти, майстре, можливо, ти знаходишся під магією власних слів?

— Якщо й помиляюся, то не з злого міркування...

Тим майстер завершив свій красивий побут на Землі... Він неспішно піднявся на вершину Говерли, під акомпанемент ранкового співання природи піднісся з неї до неба, засяяв сонячними променями, та більше ніколи не повертався..., і настав світлий день...

***

Піднісся майстер, а що відьмочка, що сталося з нею? Того вечора, по її вигнанню з таємної майстерні, під квітучою карпатською вишнею вона переховувалася від сильної весінньої зливи, і тихо плакала. Із чорних хмар сипалися блискавки; краплі дощу та сльози на відьминому обличчі блистіли від спалахів, боляче й сумно було Ольжинці, серце її ніби роз'їдав черв'як кохання до великого майстра. Вона заздрила, гучно ридала, журилася та утирала сльози; знову впадала до плачу, та попри своє горечко не втрачала надію, що коли-небудь таки стоятиме з майстром на одній п'єдесталі та

дивитиметься на парад зірок. Хоча виключно в світі мрій...

Насправді горе-відьма ніяк не могла досягти майстрової величності...

...Шкода! Їй...

Вона не знала, що творець піднісся до неба назавжди, тому ще мала надію наступного дня знайти його в скелі, хотіла казкового рандеву — невдаха малювала у своєму уявленні картину нової зустрічі з ним, будувала замок із марева про щастя, а холод вітру, що здатний був підняти навіть клятого п'янчугу, повертав її до суворого життя...

Коли Ольжина припинала була плакати, лютий дощ кінчився — природа більше не гнівалася. Та, що сильно хотіла майстра, завершила істерію і вирішила ще раз подивитися на нього — миттю піднялася до неба аж за його синь, високо-високо, — до чорного близького всесвіту, у царині якого необмежено панувало сонце. Близький всесвіт був велетенським та дуже красивим... Одначе не по собі було Ольжинці: вперше вона боялася можливої злої долі — сила відьминої магії в усесвіті була нікчемною, до того ж за все хороше колись треба платити; олтар відьма визначила сама — нагодою у величезному об'ємі помилуватися вогняною майстровою подобою, яку так любила віднаходити в його очах. Відьмочка здійснила омріяний намір...

— Ось він... мій майстер! — лепетала Ольжинка...

Вона хотіла була наблизитися і поцілувати його щоку, та вирішила не робити цього, бо дуже злякалася пекучої сили сонячного вогню, що б могла перетворити тендітну істотну матерію на попіл... Заплакала, остаточно уяснивши собі про майстрову недосяжність, але коли сузір'я Ікара лишилося позаду, за світлим слідом від її польоту, таки заспокоїлася — сум поступився захопленню. Інакше й не могло бути — відьма вперше дивилася на парад зірок так близько... — Прекрасно! — марила вона, і літала над миром майстрового люду немов птаха понад гладдю морською, яка б відбивала полуденне сонячне світло біло-зелено-синьою яскравою гаммою... Та на мить затрималася...

Чи не найкращою виставою близького всесвіту Ольжинка вважала саме парад зірок, хотіла оглянути його увесь, тому, власне, довго не вагалась — якимсь особливим чином її манила найдальша його учасниця — тучна зірка з родини колоритного іспанського капелюха — сомбреро. Зацікавлена відьма поспішила саме до неї...

...Дорогою у пошуках нових вражень останні відкриваються дуже несподівано, отак, як у випадку з Ольжиною. Спочатку вона забажала була дізнатися більше про зірку, а згодом передумала — тепер їй був потрібен величезний механізм часу, який було приховано малопомітною чорною занавіскою — механізм викрило цінкування. Відьма прилетіла до гігантського механічного дива — протягом декількох земних секунд подолати відстань у мільйони років, тишком прокралася за шматковий навіс, простим маневром руки відсунувши його край...

Навколо циферблату вовчком крутилася карусель часу на мільярди місць... То карусель сповільнювала хід — щоб з нікуди запустити нових клієнтів, то прискорювалася — щоб викинути до нікуди тих старих, які погано трималися. Карусель

було прикріплено до лопати велетенського млину — великої стрілки, приведеної у рух космічним вітром. Стрілка, змінюючи своє положення на тлі циферблату, із великою точністю констатувала оберти каруселі. Вид механізму на момент крутіння створював спостерігачеві гіпнотичний ефект — та якби не один випадок, то лишилася б навічно відьма Ольжина на тому місці...

— Чим можу допомогти панночці...? — запитав Ольжинку один дивний старець, одягнений у блакитну університетську мантию...

— А Ви хто будете...? — попри етикет відповіла вона питанням на питання...

— Я професор... У моїй компетенції слідкувати за порядком на цій дільниці ... Чи бажаєте прокататися?

— Красно дякую, ні... Моє тіло тремтить лиш із виду механізмового...

— Прикро, та згідно наших строгих правил особа, яка бачила либонь раз працю часового механізму, обов'язково має пройти його циклом... Запрошую Вас...

— А що буде по тому, як мене викине геть з каруселі...?

— Потрапите до нікуди...

— Я не хочу до нікуди... — зі сльозами в очах мовила професорові відьмочка, яка вперше відчула страх перед ніде...

— Мені жаль..., все має закон... — вагаючись відповів старець...

— Гадаю, я знаю вихід ... — спокусливо відповіла Ольжина й закуталася із співбесідником у чорній шматині, у тій, яка ховала механізм часу — диво всесвіту...

Так, на кожен строгий закон завжди знаходиться особлива спокуса, от і Ольжинка вигідно скористалася з цього неписаного правила, й таким чином врятувала себе від страшної безодні ніде...

Повернулася до близького усесвіту та забажала продовжити свою мандрівку до тучної зірки, але сили поступово залишали відьмине тіло — воно витратило на політ стільки енергії, скільки пан майстер за день надсилав своєму людові з сонячним променем. Засинаючи спішила відьма на Землю, немовби падала, та коли вже підлетіла до твердини на відстань у три Говерли, сон остаточно переміг — чудасія непритомною почала опускатися, й так повільно, ніби листок осінній у руках вітру торкався трави — приземлилася м'яко...

***

На світанку, смертельно стомлена, дрімала на білосніжному килимі, допоки легкий снігопад своїм підбадьорюючим дотиком віроломно не розбуркав її спокійний сон. Сніжинки торкнулися теплої відьминої щоки та ніжно розстали; Ольжинка відчула прохолоду і піднялася, високо-високо, щоб оглянути околиці. Відьминому зорові предстала панорама зимового міста — шпилі його храмів були ніби списками, спрямованими до неба, на пагорбі красувався древній замок, під замковою горою стояли будівлі, з димарів яких віяв пар. Поміж домів, вуличками та провулками, прогулювалися люди — родинами, компаніями чи поодинокі. Відьма хотіла була летіти, та побоялася, що люд помітить — обставини змусили її прократатися черепичними стріхами будинків міста, їхніми сніговими шапками. Але виявилось, безпосередньо

дахами не зручно, оскільки не видно було святкового вбрання вулиць. Первісний план було змінено у найкоротший термін... Обережненько, тихесенько відьма балансувала тепер на крижаних доріжках водостоків, які відбивали майстрові промені... Коли закінчувався було водостік — перед нею повставала вулиця, що відділяла її від наступного етапу мандрівки без мети...

— Куди я йду? Чого я прагну? — запиталась Ольжинка, посміхнулася, і без жалю перелітала заваду. Тіль-тіль досягла була центральної площі міста, як погляд привернула наряджена ялинка, відьма сплигнула з водостоку ратуші на верхівку-срібну зірку, гірляндою скотилася на іграшку-кулю, з неї сплигнула на іграшку-кубик, а звідти — серпантинном аж до землі...

— Чудесно... — думала відьмочка. Вона раділа з усього; ген самотність бентежила, бути на святі одному — дуже сумно...

Ольжинка бликала на льодах, відбивалася від снігу, зглядувала людям до очей, бавилася, наче мала дитина, кружляла в такт віденського вальсу, бігала, стрибала, танцювала, знову бігала та стрибала, знову..., доки відчуття вечірньої втоми не загнало до невеличкої кав'ярні. Сиділа була в ній і ніжним дотиком погладжувала вушко чашечки, та що за несподіваність — проти неї сів сам професор...

— Доброго дня Вам, панночко, — привітався він...

— Добрий день, — боязливо відповіла Ольжинка...

— Чудове свято сьогодні... — лукаво заважив професор...

— Так, маєте рацію... — прошепотіла відьмочка...

— Я прийшов, щоб здійснити свій обов'язок — забрати Вас із собою та усадити Вашу світлість до каруселі, — посміхаючись інформував професор Ольжинку...

— Але ж...

— Перепрошую..., від закону каруселі не втечеш — рано чи пізно він обов'язково візьме тебе до своїх обіймів...

— Але ж я не людина, а відьма... — голосила Ольжинка...

— То не вадить, адже Ви бачили, як працює механізм часу... Нумо руки до кайданів! — погрозив професор...

...А що Ольжинка?

Впустивши чашечку та блюде на підлогу, вскочила вона зі стільчика, мовби зробила дикарка, й ридаючи подалася геть надвір... Професор гучно з того сміявся. Відьма бігла не знала куди й вирішувала для себе — самогубство у майстровому вогню або ж силком до професорових кайданів, третього не дане було. За перше була можливість близькості до майстра, за друге — відсутність болю — вона обрала перше, бо дуже любила майстра. Настав час — до повітря... Поглинув пак відьму вогонь сонця-майстра — яка ж жорстока стихія... Спалив до дрібнесеньких чорних крупниць, попіл розвіяв по близькому всесвіту космічний вітер... Ольжина таки пішла до нікуди — якось сумно стало без неї... А маститий професор спокійнісінько поправив мантию у шиї, та наразі полетів до механізму — що за кам'яне серце... Втрата відьми була йому байдужа...